

men det er aabenbart det, der har forvirret den ærede Rigsdagsmand for Odense Amts 3die Valgtreds (C. C. Møller). Han har nemlig troet, at der her var et Krav, og dersom dette Krav gjordes gjældende, vilde Rigsdagen ved sin Votering i nærværende Sag være bunden til at indrømme et saadant, naar det kom frem fra alle mulige og umulige Sider, som han før nævnte, men al denne Frygt er her overflødig. Jeg troer tværtimod, at, dersom den samme Underviisning og den samme Uddannelse, uden Beføstning fra Statens Side, kunde naaes ad den private Vej, som igjennem Statens Underviisningsanstalter — hvad vi jo Alle bør stræbe efter —, jeg siger, at, dersom et saadant Resultat kan fremkomme ved en enkelt Mand's Dygtighed, Flid og Nidkjarhed, og tillige ved hans Opoffrelse, saa maa Rigsdagen i højeste Grad føle sig opfordret til at paaskjønne en saadan Mand paa en saadan Maade, som er bragt i Forslag i det foreliggende Lovudkast. Ja, jeg er endogsaa ikke bange for at gaae videre; dersom det kunde paavises, at vi havde flere dygtige Mænd i privat Virksomhed, som udrettede Meget, uden at koste Staten de mange Penge, som anvendes paa de faste Skoler, som have en stor Fordærvelse i deres egen Natur, saa troer jeg, det er en banet Vej, som for Fremtiden maatte ansees for meget ønskelig. Jeg skal ved denne Leilighed tillade mig at bemærke, at Grunden til, at de offentlige Skoler, naar der opstaae saa dygtige Mænd som Professor Mariboe, og i sin Tid Professor Nielsen, med et slikt privat Foretagende, paa et Sted, hvor de ikke komme til at sævne et tilstrækkeligt Antal Elever, ikke kunne staae sig ligeoverfor den private Underviisning, simpelthen er den, at Embedsmændene ved de offentlige Skoler ansættes paa bestemte Gager, og at enhver Lærer er ansvarlig for sig. Det gjør, at i næsten alle de lærde Skoler eller andre offentlige Underviisningsanstalter spildes der en temmelig lang Tid derved, at Rectoren ikke er fornøiet med Lærerne, og Lærerne ikke ere fornøiede med Rectoren. Naar det derimod er et privat Foretagende, saa kan den private Bestyrer antage saadanne Mænd, om hvem han veed, at

de ville virke sammen med ham, og, dersom han har et saadant Greb og en saadan Forstand derpaa, som man siger, at Professor Mariboe har haft, idet han har forstaaet at vælge de dygtigste Lærere og ikke seet paa, hvad det kostede, saa er det meget begribeligt, at med ham vil ikke nogen offentlig Skole være istand til at concurrere, og af denne Grund er det, at Metropolitan-skolen i sin Tid ikke har kunnet concurrere med de private Skoler. Jeg troer derfor, at, naar man virkelig vil see hen til, hvad det dog nærmest gjælder om, nemlig at faae Underviisningen besørget saa godt som muligt, saa skulle vi ogsaa være tilbøielige til at gjøre Alt, hvad der staaer i vor Magt, for at framkalde den private Underviisning, for at det engang i Tiden kan blive overflødigt at anvende saa store Summer paa den offentlige Underviisning, som nu medgaae dertil. Jeg kan derfor ikke paa nogen Maade af, hvad jeg her har hørt, lade mig bevæge til at frasæde min Mening, nemlig at vi bør votere Professor Mariboe den Pension, som er forlangt i Lovudkastet.

C. C. Møller: Jeg var ganske forberedt paa, at den sidste ærede Taler og maaskee Flere med ham vilde finde mig „forvirret,“ naar jeg talte imod at give denne Pension; men jeg kunde ikke affholde mig fra at udtale det, som er min inderligste Overbeviisning. Enhver kan nok indsee, at det her ikke er behageligt for mig at tale imod Mænd, som jeg ellers i mange Henseender samstemmer med, men det troer jeg netop maa hos dem, som i denne Sag ikke dele Ansuelser med mig, fremkalde den Erkjendelse, at det kun er min Overbeviisning, som i denne Sag driver mig; jeg tager ikke Hensyn til den ene eller anden Side, jeg seer kun i dette Spørgsmaal, hvad der vil true os i Fremtiden. Den ærede Cultusminister siger rigtig nok: „ja, det vil være overordentlig sjældent, at en saadan Mand vil fremstaae, det er et ganske særegent Tilfælde,“ men det kan jeg ikke indrømme. Jeg troer tværtimod, at der for Dieblillet er ligesaa forfjente Institutbestyrere heri Kjøbenhavn som den Baagjældende, og jeg skal i den Henseende tillade mig at citere, hvad den ærede Cultus-